

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Филология және әлем тілдері факультеті
Қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасы

Филология және әлем тілдері факультеті
Ғылыми кеңесінің мәжілісінде бекітілді
№_12 хаттама «12» 06. 2015 ж.
Факультет деканы Әбдиманұлы Ө.

Мамандық «БМ021400» Әдебиеттану

СИЛЛАБУС

Модуль №1

ИНТЕРТЕКСТУАЛДЫҚ КОМПАРАТИВИСТИКА ЖӘНЕ МӘТІНТАНУ

2-курс, к/б, күзгі семестр, 3-кредит, пәннің түрі (таңдаулы)

Дәріскер:

Солтанаева Еркінгүл Молотовна, филология ғылымдарының кандидаты 3773339 (ішкі 1330), e-mail: esoltanaeva@mail.ru, 323-каб.

Оқытушы (практикалық, семинар, зертханалық сабақтар):

Солтанаева Еркінгүл Молотқызы, филология ғылымдарының кандидаты 3773339 (ішкі 1328), e-mail: esoltanaeva@mail.ru, 323-каб.

Пәннің мақсаттары мен міндеттері:

Курс мақсаты

– қазіргі әдебиеттанудағы интертекстуалдық мәселесіне негізгі тәсілдемелері туралы жан-жақты мағлұмат беру; интертекст және мәтін талдау принциптері мен әдістерін зерделеу.

Курстың негізгі міндеттері:

- 1) «интертекстуалдық» ұғымының сипаттамасы, интертекстуалдық теориясының қалыптасуы мен дамуы негізгі кезеңдері;
- 2) көркемдік мәтіндердегі интертекстуалдықтың негізгі түрлері мен қызметтерін анықтау;
- 3) көркем шығарманың интертекстуалдық және текстологиялық талдауы принциптерін ашу.

Құзыреттері (оқытудың нәтижелері):

Курсты оқу нәтижесінде магистранттың білуі керек шарттар:

- 1) мәтінтану мен интертекстуалдықтың негізгі ұғымдары мен категориялары;
- 2) интертекстуалдық теориясының қалыптасуы мен дамуы тарихы;
- 3) интертекстуалдық мәселесінің зерттеу әдістері мен тәсілдері.

Пререквизиттері:

Философия, әдебиет теориясы, әдебиеттанудың өзекті мәселелері, ғылыми зерттеу ұйымдастыру және жоспарлау, әдебиет зерттеу әдістері

Постреквизиттері:

Әдебиеттанудың философиялық және методологиялық мәселелері, әдебиеттанудағы негізгі бағыттары және мектептері, көркем мәтін теориясы.

ПӘННІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ

Апта	Тақырыптың аталуы	Сағат саны	Бағасы
	1 Модуль. Интертекстуалдықтың тарихы мен теориясы.		

1	№ 1 дәріс. Интертекстуалдықтың негізгі ұғымдары мен категориялары.	1	0
	№ 1 семинар сабағы. Интертекстология және мәтінтану.	1	4
	№ 1 МОӨЖ. Интертекст және мәтін. Реферат.	2	6
2	№ 2 дәріс. Интертекстуалдықтың негізгі теориялары мен концепциялары.	1	0
	№ 2 семинар сабағы. Қазақстан әдебиеттанудағы интертекстуалдық мәселесін зерттеу.	1	4
	№ 2 МОӨЖ. Әдебиеттегі сюжеттер туралы теориялар. Эссе жазу.	2	6
3	№ 3 дәріс. Қазақ әдебиетіндегі интертекст мәселесі.	1	0
	№ 3 семинар сабағы. Интертекстуалдық әдебиеттің түпнегізі ретінде.	1	4
	№ 3 МОӨЖ. «Интертекст», «гипертекст», «нарратив», «дискурс» ұғымдары. Эссе жазу және көркем шығарманы талдау.	2	6
4	№ 4 дәріс. Қазақ поэзиясындағы интертекстер.	1	0
	№ 4 семинар сабағы. Интертекстуалдықтың типологиясы.	1	4
	№ 4 МОӨЖ. Интертекстуалдықтың генезисі Шәкәрімнің «Ләйлі-Мәжнүн» дастаны мен Фердоусидің «Ләйлі-Мәжнүн» шығармасына типологиялық талдау жасау	2	6
5	№ 5 дәріс. Әдебиеттегі интертекстердің қызметі.	1	0
	№ 5 семинар сабағы. Оқырман және көркем мәтін.	1	4
	№ 5 МОӨЖ. Интертекстуалдық поэтикасы.	2	6
	2-модуль. Интертекстуалдықтың эстетикасы және мәтінтану.		
6	№ 6 дәріс. Интертекстуалдық компаративистика және көркем	1	0

	аударма		
	№ 6 семинар сабағы. Пушкин және Абай поэзиясының эстетикасы.	1	4
	№ 6 МОӨЖ. М.Ю. Лермонтов және Абай. Эссе жазу.	2	6
7	№ 7 дәріс. Интертекстуалдықтың антологиясы. (Стилизация мәселесі)	1	0
	№ 7 семинар сабағы. Стилизация мәселесі.	1	4
	№ 7 МОӨЖ. Қазақ әдебиетіндегі стилизация. Ж.Аймауытовтың «Ақбілек» романы мен Ә.Таразидің «Қорқау жұлдыз» романындағы стилизация түрлері (талдау жасау)	2	6
8	№ 8 дәріс. Мәтін талдау мен мәтінтану	1	0
	№ 8 семинар сабағы. Текстологиялық талдаудың негізгі принциптері.	1	4
	№ 8 МОӨЖ. Қазіргі әдебиеттану ғылымындағы мәтінтанудың орны мен ролі. Эссе жазу.	2	6
9	№ 9 дәріс. Назира қазақ әдебиеті тарихындағы мәдениетаралық байланыстың басты саласы	1	0
	№ 9 семинар сабағы. Қазақ әдебиетіндегі назира әдісі	1	4
	№ 9 МОӨЖ. Назира әдісі арқылы жырланған дастандардың сюжеті, композициясы, мотивтеріне талдау жасау	2	6
10	№ 10 дәріс. Маргиналдық әдебиет С.Сүлейменов шығармашылығы негізінде	1	0
	№ 10 семинар сабағы. Маргиналдық әдебиет	1	4
	№ 10 МОӨЖ. Билингвист-жазушылар шығармаларының көркемдік ерекшелігі. (Ә.Қодар, Т.Әсемқұлов, Р.Сейсенбаев,	2	6

	Ә.Тарази шығармаларына талдау жасау)		
11	№ 11 дәріс. Тарихи-типологиялық аспектідегі ақын-жазушылар шығармашылығы	1	0
	№ 11 семинар сабағы. Қазақ поэзиясы және «далалық білім».	1	4
	№ 11 МОӨЖ. А.С. Есенин және М.Мақатаев поэзиясындағы байланыс түрлері. Эссе жазу және көркем шығарманы талдау.	2	6
3-модуль. Модернизм және постмодернизм әдебиеттегі интертекстуалдық.			
12	№ 12 дәріс. Ішкі байланыстар – интертекстуалдықтың түрі ретінде	1	0
	№ 12 семинар сабағы. Мағжан Жұмабаев және орыс поэзиясы..	1	4
	№ 12 МОӨЖ. Ф.М. Достоевский және Шоқан Уәлиханов.	2	6
13	№ 13 дәріс. Фольклор мен әдебиет арасындағы интертекстуалдық байланыстар	1	0
	№ 13 семинар сабағы. Қазақ поэтикалық сөз өнеріндегі интертекстуалдық мәселесі	1	4
	№ 13 МОӨЖ. Қазақ поэзиясындағы модернистік тенденциялар. Эссе жазу және көркем шығарманы талдау.	2	6
14	№ 14 дәріс. Қазақ әдебиетінің мифологиялық сөз астары.	1	0
	№ 14 семинар сабағы. Қазақстан жазушыларының бикультурализмі.	1	4
	№ 14 МОӨЖ. Т.Әсемқұловтың «Бекторының қазынасы» шығармасындағы интертекстуалдық. Эссе жазу	2	6
15	№ 15 дәріс. Постмодернизм және поп-арт.	1	0
	№ 15 семинар сабағы. Постмодернизмдегі веерлық гипертекстуальдығы.	1	4
	№ 15 МОӨЖ. Қазіргі жазушыларының	2	6

	шығармаларындағы интертекстер. Көркем шығарманы талдау.(Д.Амантай және Т.Толстая)		
--	--	--	--

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі:

1. Художественный текст в диалоге культур: Материалы международной научной конференции, посвященной Году Пушкина в Казахстане, 4-6 октября 2006 г.: // В 2-х частях. – Алматы: Қазақ университеті, 2006. – 220 с.
2. Литературно-художественный диалог. – Алматы, 2008. – 214 с.
3. Кумисбаев У. Проблемы арабо-персидских и казахских литературных связей – Алматы, 1995
4. Сатпаева Ш.К. Казахско-европейские литературные связи XIX и первой половины XX века. – Астана, Елорда: 2006.
5. Мамраев Б. Казахские литературные связи начала XX века. – Алматы: Наука, 1998.
6. Ысқақов Б. Қазақ және Еділ бойы халықтары әдебиеттерінің идеялық-творчестволық байланыстары. - Алматы: Арыс, 2007. – 276 б.
7. Дуанина Б.И. Неміс прозасын қазақ тіліне аударудың өзекті мәселелері: Филол.ғ.канд. ... дисс. – Астана. – 2004. - 125 б.;
8. Хошаева Г.Б. Ағылшын детективтерін қазақ тіліне аударудың өзекті мәселелері: Филол.ғ.канд. ... дисс. – Алматы. – 2005. - 117 б.
9. Каскабасов С. О типах и формах взаимодействия казахской литературы и фольклора // Известия АН Каз ССР. – Серия филологическая. – 1984. №3. С19-24;
10. Джуанышбеков Н.О. Проблемы сравнительно-типологического изучения литератур. – Алматы: Қазақ университеті, 1995;
11. Лахман Р. Поэтика интертекстуальности русской литературы XIX – XX вв. СПб., 2011.
12. Мәтін талдау мен мәтінтану: айырмашылықтары мен ұқсастықтары // <http://uadocs.exdat.com/docs/index-141595.html?page=2>
13. Нурғалиев Р.Н. Древо обновления. Традиции и современный литературный процесс. – Алма-Ата, 1989.
14. Пьеге-Гро Н. Введение в теорию интертекстуальности. – М., 2008.
15. Смирнов И.П. Порождение интертекста. Элементы интертекстуального анализа с примерами из творчества Б.Л.Пастернака. – СПб., 1995.
16. Фатеева Н. А. Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов. – М., 2000. – С. 120-159.

Қосымша:

1. Богданова О.В., Кибальник С.А., Сафронова Л.В. Литературные стратегии Виктора Пелевина. – СПб., 2008.
2. Жаксылыков А. Образы, мотивы и идеи с религиозной содержательностью в казахской литературе. Типология. Эстетика. Генезис. – Алматы, 1995.
3. Кибальник С.А. Художественная философия Пушкина. – СПб., 1998.
4. Кибальник С.А. Гайто Газданов и экзистенциальная традиция в русской литературе. – СПб., 2011.
5. Майтанов Б.К. «Я» и «Другой» в литературе модернизма и постмодернизма // 6. Актуальные проблемы современного литературоведения и фольклористики. Научный сборник кафедры теории литературы и фольклористики КазНУ имени Аль-Фараби. Выпуск 2.– Алматы, 2005.
6. Темирболат А.Б. Хронотоп в прозе В.Набокова и А.Жаксылыкова (на материале романов «Бледное пламя» и «Поющие камни») // Вестник КазНУ. Серия филологическая. – Алматы, 2005, № 1 (83). – С. 105-106.
7. Темирболат А.Б. Поэтика литературы. – Алматы, 2011.

Білімді бағалау көрсеткіші :

Буквенный эквивалент оценки	Цифровой эквивалент оценки (GPA)	Баллы в %	Оценка по традиционной системе
A	4	90-100	"Өте жақсы"
A-	3,67	80-89	
B+	3,33	75-79	"Жақсы"
B	3	70-74	
B-	2,67	65-69	
C+	2,33	60-64	"Қанағаттарлық"
C	2	55-59	
C-	1,67	50-54	
D+	1,33	45-49	
D	1	40-44	
F	-	0-39	"Неудовлетворительно" (непроходная оценка)
I	-	-	"Дисциплина не завершена"
W	-	-	"Отказ от дисциплины"
AW	-	-	"Отчислен с дисциплины"
AU	-	-	"Дисциплина прослушана"
P/NP (Pass / No Pass)	-	65-100/0-64	"Зачтено/ не зачтено"

Студенттің жұмысын семестр ішінде бағалау кезінде мыналар ескеріледі:

- сабаққа қатысуы;
- практикалық сабақтарға белсенді және жемісті қатысуы;
- негізгі және қосымша әдебиеттерді игеруі;
- СӨЖ орындауы;
- барлық тапсырмаларды уақтылы тапсыруы.

СӨЖ-дің үш тапсырмасын уақтылы орындамағаны үшін АҰ қойылады.

Академиялық мінез-құлық және әдеп саясаты

● Төзімді болыңыз, өзгенің пікірін сыйлаңыз. Қарсылығыңызды әдеппен жеткізе біліңіз. Плагиаттыққа және басқа да әділетсіз жұмыс тәсілдеріне жол берілмейді. СӨЖ, аралық бақылау және қорытынды емтихан кезінде айтып жіберуге және көшіруге, басқа студент үшін емтихан тапсыруға жол берілмейді. Курсқа қатысты кез келген ақпаратты бұрмалағаны, Интернетке рұқсатсыз кіргені, шпаргалка пайдаланғаны әшкереленген студент «F» деген қорытынды баға алады.

Көмек: Өздік жұмысты (СӨЖ) орындау, оны тапсыру және қорғау бойынша кеңес алу үшін, сондай-ақ өткен материалдар және оқылатын курс бойынша туындайтын барлық басқа да мәселелер бойынша қосымша ақпарат алу үшін оқытушыға оның офис-сағаты кезінде хабарласыңыз.

Кафедра мәжілісінде қаралды
2015 жылғы «09» маусым №41 хаттама

- **Кафедра меңгерушісі**
- **Дәріскер**

А.Темірболат
Е.М.Солтанаева